

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

директор Інституту,
доктор юридичних наук,
професор, академік НАПрН
України

Орлюк О.П.
«*Орлюк*» 2017 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АСПИРАНТІВ
ПРИ КРЕДИТНО-МОДУЛЬНІЙ СИСТЕМІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО
ПРОЦЕСУ В НАУКОВО-ДОСЛІДНОМУ ІНСТИТУТІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ НАПрН УКРАЇНИ**

Затверджено рішенням вченої ради НДІ
інтелектуальної власності НАПрН України
31 липня 2017 р. (Протокол № 7)

Введено в дію наказом директора Інституту
від 01 серпня 2017 р. № 76/2-к-а

Київ-2017

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Дане Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про вищу освіту», наказів Міністерства освіти і науки України від 23.01.2004 № 48 „Про проведення педагогічного експерименту з кредитно-модульної системи організації навчального процесу”, від 23.01.2004 № 49 „Про затвердження Програми дій щодо реалізації положень Болонської Декларації у системі вищої освіти і науки України на 2004-2005 роки”, від 20.10.2004 № 812 „Про особливості впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу”, від 30.12.2005 № 771 „Про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу”, від 13.07.2007 № 612 „ Про затвердження Плану дій щодо забезпечення якості вищої освіти України та її інтеграції в європейське та світове освітнє співтовариство на період до 2010 року”, та від 16.10.2009 № 943 „Про запровадження у вищих навчальних закладах України Європейської кредитно-трансферної системи”, методичних матеріалів „Впровадження ECTS в українських університетах”.

1.2. Положення спрямовано на удосконалення системи контролю якості знань аспірантів, сприяння формуванню системних і систематичних знань та ритмічній самостійній роботі аспірантів впродовж семестру та усього періоду навчання, підвищення об'єктивності оцінювання знань та адаптацію до вимог, визначених Європейською системою залікових ECTS-кредитів (ECTS-Credits) в рамках кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП).

1.3. Положення унормовує організацію поточного, модульного, підсумкового семестрового контролю знань аспірантів, проведення практик і підсумкової атестації та методику переведення показників академічної успішності за 100-бальною системою у систему оцінок за національною шкалою та здійснення ранжування за шкалою ECTS-рейтинг (ECTS-Grade).

1.4. Оцінювання знань аспірантів за кредитно-модульною системою сприяє:

- підвищенню мотивації аспірантів до систематичної активної роботи впродовж усього періоду навчання за відповідним освітньо-кваліфікаційним рівнем, переорієнтації їхніх цілей лише з отримання позитивної оцінки на формування системних, стійких знань, умінь та навичок;

- відповідності переліку, форм та змісту контрольних заходів і завдань робочій навчальній програмі дисципліни, розробленій за вимогами КМСОНП;

- відкритості контролю, який базується на ознайомленні аспірантів на початку вивчення дисципліни з її змістом, формами, видами контрольних завдань, критеріями

та порядком їх оцінювання (*робоча навчальна програма відповідної дисципліни*);

- подоланню елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується впровадженням, крім традиційного опитування, інших різноманітних форм контролю, оцінюванням усіх видів навчальної роботи аспіранта впродовж семестру (самостійної роботи, виступів на засіданнях наукових гуртків, конференцій тощо), які *визначаються робочою навчальною програмою дисципліни* (РНП); розробляється викладачами, які викладають відповідну дисципліну на основі **навчальної програми і навчального плану** та доводяться до аспіранта (електронний варіант) на початку вивчення даної дисципліни;

- забезпеченню належних умов для вивчення програмного матеріалу усіх навчальних дисциплін і підготовки до контрольних заходів;

- розширенню можливостей для всебічного розкриття здібностей аспірантів, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

2. ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЇХ ВИЗНАЧЕННЯ

2.1. Система оцінювання знань аспірантів з кожної дисципліни включає поточний (у випадку визначення лише одного модулю), модульний та семестровий контроль знань, оцінювання результатів практик і підсумкову атестацію.

2.1.1. *Поточний контроль* здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських занять і оцінюється сумою набраних балів.

2.1.2. *Модульний контроль* проводиться з урахуванням даних поточного контролю за відповідний модуль і має на меті оцінку результатів знань аспіранта після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля.

2.1.3. *Семестровий контроль* проводиться у формі іспиту чи заліку, визначених навчальним планом у терміни, передбачені графіком навчального процесу.

2.2. З дисципліни, яка вивчається впродовж двох і більше семестрів, семестровий контроль здійснюється кожен семестр у формі, передбаченій навчальним планом. Загальна підсумкова оцінка проставляється за результатами останнього семестру, або як *середня*. (Відповідно до рішення Вченої ради Інституту).

2.3. Навчальна дисципліна ділиться на логічно-пов'язані змістові модулі. Змістовий модуль зазвичай завершується модульною контрольною роботою чи модульним тестом (простим, комбінованим, перехресним, розширеним і т.д.).

2.4. Підсумкова кількість балів за змістовий модуль може виставлятися за вибором викладача:

- а) як сума балів за усіма поточними формами контролю, передбаченими робочою навчальною програмою дисципліни;
- б) як сума балів за всіма формами контролю плюс оцінка підсумкової модульної контрольної (тестів);
- в) лише за результатами підсумкової модульної контрольної (тестів).

2.5. Кількість модульних контрольних з кожної навчальної дисципліни визначається робочою навчальною програмою і залежить від:

- ✓ обсягу кредитів за даною дисципліною;
- ✓ кількості годин, відведених на семінарські, практичні заняття;
- ✓ кількості змістових модулів;
- ✓ форми семестрового контролю.

З урахуванням вище зазначеного допускається планування однієї модульної контрольної роботи з навчальної дисципліни.

3. ПОТОЧНИЙ ТА МОДУЛЬНИЙ КОНТРОЛЬ

3.1. На початку вивчення відповідної дисципліни аспіранта повідомляють про наявність робочої навчальної програми (в тому числі і її *електронний варіант*) про кількість змістових модулів, зміст, форми проведення поточного контролю та критерії їх оцінювання.

3.2. При **поточному** контролі оцінці підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах; активність при обговоренні питань; експрес-контролю у формі тестів тощо. Аспірантам, які брали участь у науково-дослідній роботі – роботі конференцій, наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій тощо можуть присуджуватися додаткові бали.

3.3. При виставленні балів за поточний контроль оцінці підлягають: рівень теоретичних знань та практичні навички з тем, включених до змістових модулів; самостійне опрацювання тем; написання рефератів; ессе, підготовка конспектів навчальних чи наукових текстів, їх переклад з іноземної мови; підготовка анотацій публікацій тощо.

3.4. Поточне оцінювання та результати поточного оцінювання знань і навчок аспірантів за семестр і (або) за кожний змістовий модуль (ЗМ) проставляються у „Журналі обліку успішності аспірантів”.

Термін зберігання паперової форми журналу відповідає терміну навчання, на якому вивчається дана навчальна дисципліна.

3.5. Аспірант, який з поважних причин, підтверджених документально, не мав можливості брати участь у формах поточного контролю (не склав ЗМ) має право на його відпрацювання у двотижневий термін після повернення до навчання.

3.6. Аспіранту, який не набрав прохідного мінімуму, за дозволом викладача, надається можливість здачі пройденого матеріалу для отримання необхідної кількості балів з поточного контролю шляхом виконання спеціальних тестів/контрольної роботи підвищеної складності, за виконання яких можна набрати до 40 балів. У випадку проведення поточного контролю комісією складність тестових чи контрольних завдань може бути підвищена і оцінюється до 60 балів.

3.7. Аспірант **не допускається** до складання іспиту (заліку), якщо кількість балів, одержаних за змістові модулі (поточний контроль) впродовж семестру разом з максимально можливою кількістю балів, набраних на іспиті (заліку), в сумі не перевищуватиме **59** балів, а також якщо аспірант немає жодної оцінки з поточного модульного контролю.

3.8. При наявності „*непрохідного мінімуму*” або при відсутності оцінок поточного контролю напередодні іспиту, заліку викладач подає заступнику директора з наукової роботи Інституту про недопуск аспіранта про що видається розпорядження і аспірант не допускається до складання іспиту/заліку, як такий, що *не виконав навчальний план*. Відмітка про недопуск у заліковій/екзаменаційній відомості робиться при наявності розпорядження. На день складання іспиту, аспіранту на іспиті виставляється „*не допущений*”.

4. СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ

4.1. Семестровий контроль у формі *заліку* - підсумкова кількість балів з дисципліни (*максимум 100 балів*), яка визначається як сума (*проста* або *зважена*) балів за змістовими модулями. Залік виставляється за результатами роботи аспіранта впродовж усього семестру у балах „*зараховано*”, „*не зараховано*” і заноситься у „*Відомість обліку успішності*” навчальної дисципліни (*Додаток 1*). Порядок та система оцінювання зазначається у робочих навчальних програмах дисципліни.

4.2. Семестровий контроль у формі *іспиту* проводиться письмово і/або усно. На іспит виносяться вузлові питання, типові і комплексні задачі, завдання, що потребують творчої відповіді та вміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх при вирішенні практичних завдань.

4.3. Перелік екзаменаційних питань та завдань, критерії їх оцінювання включаються до робочої навчальної програми дисципліни.

4.4. Результати *іспиту* оцінюється у балах, які проставляються у відповідній графі „Відомості обліку успішності” навчальної дисципліни (Додаток 1). Підсумкова екзаменаційна оцінка з дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час іспиту та балів, отриманих під час поточного контролю за шкалою коефіцієнтів або накопичувальною системою і проставляється в екзаменаційній відомості у балах і за національною шкалою оцінок.

5. ОЦІНЮВАННЯ ПРАКТИКИ

5.1. Практика є невід’ємною складовою навчального процесу. Її мета полягає в оволодінні аспірантами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці майбутньої професійної діяльності, формування на базі одержаних знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи у конкретних суспільно-економічних умовах, виховання потреби систематично поповнювати свої знання і творчо їх застосовувати у практичній діяльності.

5.2. Оцінка за практику складається з оцінки:

- 1) керівника від бази практики;
- 2) керівника від кафедри;
- 3) презентації аспірантом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- 4) відповіді на запитання.

5.3. Оцінка результатів проходження практики у балах і за національною шкалою зазначається у відомості за підписами керівника практики від кафедри і членів комісії, створеної для проведення захисту практики (Додаток 2).

6. ПІДСУМКОВА АТЕСТАЦІЯ

6.1. Метою підсумкової атестації є встановлення відповідності рівня освітньо-наукової підготовки випускників аспірантури вимогам освітньо-наукової програми доктора філософії в галузі права. Підсумкова атестація здійснюється за двома напрямками: 1) оцінювання рівня теоретичної та практичної фахової підготовки; 2) встановлення відповідності рівня науково-дослідницької підготовки вимогам, що висуваються до доктора філософії в галузі права.

6.2. Оцінювання рівня теоретичної фахової підготовки передбачає складання комплексного підсумкового іспиту за спеціальністю 081 «Право» відповідно до навчального плану підготовки докторів філософії за цією

спеціальністю. Комплексний підсумковий іспит передбачає виконання кваліфікаційних завдань за спеціальністю 081 «Право» і є адекватною формою кваліфікаційних випробувань, яка об'єктивно і надійно визначає рівень професійної та наукової підготовки випускників аспірантури Інституту. Програма комплексного іспиту містить обов'язковий і варіативний модулі. Обов'язковий модуль охоплює теоретичні та методологічні аспекти сучасної юридичної науки, оволодіння методологією та методикою правового дослідження, оволодіння сучасними знаннями та навичками у сфері права інтелектуальної власності, а варіативний модуль стосується наукових та практичних аспектів відповідно до обраного напряму дисертаційної роботи. Комплексний іспит дає можливість встановити рівень теоретичної та практичної фахової підготовки аспіранта.

6.3. Підсумкова атестація здійснюється екзаменаційною комісією, склад якої та голова призначається наказом директора Інституту після повного виконання програми освітньо-кваліфікаційного рівня доктора філософії з метою встановлення фактичної відповідності рівня теоретичної та практичної фахової підготовки вимогам фахових компетентностей випускників аспірантури за спеціальністю 081 «Право».

6.4. Комплексний іспит складається з виконання теоретичних і практичних (аналітичних) завдань:

- теоретичне завдання передбачає письмову відповідь на теоретичні питання, які стосуються сучасних проблем юридичної науки, що дає можливість оцінити теоретичний рівень професійної підготовки за спеціальністю 081 «Право» (питання включають обов'язковий і варіативний модулі програми);
- практичне (аналітичне) завдання передбачає науковий пошук в межах чітко окресленої проблеми, за результатами якого формується розгорнута аналітична записка (відповідно до напряму дослідження).

6.5. Нормативною формою підсумкової атестації є **прилюдний захист результатів науково-дослідницької роботи**, які представлені у вигляді дисертації. Він дозволяє встановити відповідність рівня науково-дослідницької підготовки аспіранта та вимог, що висуваються до доктора філософії в галузі права.

6.6. Підсумкову атестацію у вигляді прилюдного захисту дисертації здійснює спеціалізована вчена рада, склад якої затверджується Міністерством освіти і науки України на підставі чинних нормативно-правових документів. В

окремих випадках згідно з Законом України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. (ст. 6.3, 30.5.5) створюється разова спеціалізована вчена рада у складі 5 фахівців відповідного профілю, з яких не менше двох мають бути працівниками інших вищих навчальних закладів або наукових установ. Персональний склад такої ради затверджується Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

6.7. Підсумкова атестація аспірантів, що повністю виконали ОНП підготовки докторів філософії в аспірантурі Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності НАПрН України за спеціальністю 081 «Право», завершується присудженням наукового ступеня «доктор філософії» в галузі права з врученням диплому встановленого зразка про рівень освіти та кваліфікацію.

6.8. Оцінка результатів складання підсумкової атестації здійснюється за 100-бальною системою контролю знань, прийнятою в Інституті та національною шкалою і відображаються у відповідних відомостях (Додаток 3) і протоколах роботи екзаменаційної комісії (ЕК).

Шкала оцінювання

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою та шкалою Університету	Визначення
90 – 100	відмінно	Відмінно – відмінна відповідь, виконання роботи лише з незначною кількістю помилок
82 – 89	добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками
74 – 81		Добре – в загальному правильна відповідь, робота з певною кількістю грубих помилок
64 – 73	задовільно	Задовільно – непогано, але зі великою кількістю недоліків
60 – 63		Достатньо – відповідь, робота задовольняє мінімальні критерії
1 – 59	незадовільно	Незадовільно

7. ПОРЯДОК ЛІКВІДАЦІЇ АКАДЕМІЧНОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

7.1. Аспірантам, які при складанні іспиту (заліку) одержали сумарну оцінку, що не перевищує 59 балів, або не з'явилися на іспит дозволяється ліквідувати академічну заборгованість відповідно до графіку ліквідації академзаборгованості за встановленими правилами.

7.2. Аспірантам, які одержали під час сесії не більше двох незадовільних оцінок (в тому числі не з'явилися на іспит чи залік без поважних причин), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість. Повторне складання іспитів (заліків) допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачу,

другий – комісії, яка створюється директором Інституту.

7.3. Аспірант, який одержав більше двох незадовільних оцінок (включаючи залік, іспит) підлягає відрахуванню зі складу аспірантів за академічну неуспішність.

8. ПОРЯДОК ЗАПОВНЕННЯ ВІДОМОСТЕЙ НОВОГО ЗРАЗКА.

8.1. Результати заліку та іспиту проставляються відповідно в „*Відомості обліку успішності*” (Додаток 1).

В *екзаменаційних відомостях* проставляються зведені дані за 100-бальною шкалою та за *національною шкалою*.

8.2. Іспит, залік вважається не зданим, якщо сумарна кількість балів з дисципліни **не перевищує 59 балів**.

У *залікових відомостях* отримані аспірантами бали переводяться в національний еквівалент оцінювання – „зараховано” чи „не зараховано”, в *екзаменаційних відомостях* – „відмінно”, „добре”, „задовільно”, „незадовільно”.

Додаток 1

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

Спеціальність - 081 «Право»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Форма навчання – денна (заочна)

Курс – _____

20__ - 20__ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ОБЛІКУ УСПІШНОСТІ № _____

«__» _____ 20__ року

З дисципліни «_____»

Форма контролю – екзамен (залік)

Загальна кількість годин - _____

за _____ навчальний семестр

Викладач - _____

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові аспіранта	№ залікової книжки	кількість балів за результатами поточного контролю	кількість балів за результатами підсумкового контролю	Оцінка			Підпис викладача
					за національного шкалою	кількість балів за 100-бальною шкалою (сума балів у стовпцях 4 і 5)	ECTS	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
1.								
2.								
3.								
4.								
5.								
6.								
7.								
8.								
9.								
10.								
11.								
12.								
13.								

Відповідальний за ведення аспірантури _____

(підпис)

_____ (прізвище, ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
			екзамен	залік
	90 - 100	A	відмінно	зараховано
	82 - 89	B	добре	
	74 - 81	C		
	64 - 73	D	задовільно	
	60 - 63	E		не зараховано
	35 - 59	FX	незадовільно	
	1 - 34	F		

Екзаменатор (викладач)

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Додаток 2

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

Спеціальність - 081 «Право»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Форма навчання – денна (заочна)

Курс – _____

20_ - 20_ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ ЗАХИСТУ ПРАКТИКИ № _____

«__» _____ 20__ року

З дисципліни «_____»

Форма контролю – залік

Загальна кількість годин - _____

за _____ навчальний семестр

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові аспіранта	№ залікової книжки	Оцінка захисту			Підпис керівника практики
			за національною шкалою	кількість балів за 100-бальною шкалою	ECTS	
1	2	3	6	7	8	9
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						

Відповідальний за ведення аспірантури _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
			екзамен	залік
	90 - 100	A	відмінно	зараховано
	82 - 89	B	добре	
	74 - 81	C	задовільно	
	64 - 73	D		
	60 - 63	E	незадовільно	не зараховано
	35 - 59	FX		
	1 - 34	F		

Члени комісії

(підпис)_____
(прізвище та ініціали)_____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)_____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)_____
(підпис)_____
(прізвище та ініціали)

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

Спеціальність - 081 «Право»

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Форма навчання – денна (заочна)

Курс – _____

20_ - 20_ навчальний рік

ВІДОМІСТЬ КОМПЛЕКСНОГО ІСПИТУ № _____

«__» _____ 20__ року

Назва «_____»

Голова ЕК _____

Члени ЕК _____

№ з/п	Прізвище, ім'я, по батькові аспіранта	№ залікової книжки	Оцінка ЕК			Підписи екзаменаторів
			за національною шкалою	кількість балів за 100-бальною шкалою	ECTS	
1	2	3	6	7	8	9
1.						
2.						
3.						
4.						
5.						
6.						
7.						
8.						
9.						
10.						
11.						
12.						

Відповідальний за ведення аспірантури _____

(підпис)

(прізвище, ініціали)

Підсумки складання екзамену (заліку)

ВСЬОГО ОЦІНОК	СУМА БАЛІВ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ	
			екзамен	залік
	90 - 100	A	відмінно	зараховано
	82 - 89	B	добре	
	74 - 81	C		
	64 - 73	D	задовільно	
	60 - 63	E		не зараховано
	35 - 59	FX	незадовільно	
	1 - 34	F		

Голова ЕК

(підпис) (прізвище та ініціали)

Члени ЕК

(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)_____
(підпис) (прізвище та ініціали)